

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ОНЛАЙН
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ В
УМОВАХ ВІЙНИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБІП України

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL ONLINE
CONFERENCE**

**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2023

УДК 001:63(4/9)

Рекомендовано до друку збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної онлайн конференції: «Тенденції та виклики аграрної науки в умовах війни» Присвяченої 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України вченою радою агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 16 листопада 2023 року протокол № 11.

Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика. Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України матеріали V міжнародної науково-практичної онлайн конференції (м. Київ, 25-27 жовтня 2023 р.)/НУБіП України, 2023. 339 с.

ISBN 978-617-8351-50-2

У збірнику опубліковано матеріали доповідей учасників V міжнародної наукової інтернет-конференції «Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика», яка присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України. Висвітлено теоретичні і практичні питання сучасної аграрної науки, напрями їх вирішення та впровадження у виробництво.

Титульна сторінка: "Соняхи". Художник: Радо Явора.

© НУБіП України, 2023.

УДК 635.132:631.531

ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ МОРКВИ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Заїка М.В., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Овчарук В.І., д-р. с.-г. наук, професор
ЗВО "Подільський державний університет"

Овчарук О.В., д-р. с.-г. наук, доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України
E-mail: ovcharuk.eas@gmail.com

В технології вирощування моркви особливе місце займає вибір ділянки, яка повинна бути добре освітлена впродовж цілого дня, чистою від бур'янів, особливо від багаторічних. Кращими попередниками підзимових і ранньовесняних строків сівби в наших дослідження були огірки і рання карттопля.

За останні роки об'єми вирощування моркви стабільно зростають. Через незначне збільшення посівних площ валовий збір коренеплодів значно збільшився, що стало результатом застосування сучасних технологій і впровадження у виробництво адаптованих гібридів. Практичний досвід фермерів показав, що морква – рентабельна культура. Про це свідчить її висока продуктивність і висока ціна реалізації. При використанні усіх елементів інтенсивної технології вирощування моркви врожайність може становити 100 т/га і більше. Ринок споживання ставить перед виробниками нові вимоги до якості продукції: привабливий зовнішній вигляд, високий вміст сухої речовини, вирівняність коренеплодів і т. д. Аграрії все частіше використовують такі елементи технології, як якісне гібридне насіння, вирощування моркви на гребнях і грядах, краплинне зрошення, збалансоване живлення, інтегрована система хімічного захисту рослин та багато іншого.

Обробіток ґрунту під посіви моркви розпочинали в ранньо-осінній період глибокою оранкою на глибину 25-30 см. Під оранку вносили перегній, із розрахунку 30-40 кг, а також мінеральні добрива: аміачна селітра 150-200 г, суперфосфат 300-400 г і хлористого калію 150-200 г на ділянку площею 10 м².

Важливим в технології вирощування моркви є підготовка насіння до сівби. В своїх дослідках для сівби використовували насіння І класу з високою масою 1000 насінин яке витримували в 3-5% розчині аміачної селітри впродовж 5-7 хвилин. Потім ретельно мили в чистій воді і висушували до стану сипучості. Ефективним заходом є обробка насіння мікроелементами.

Строки сівби моркви на продовольчі цілі підбирають такі, щоб до осені, до середини жовтня одержати молоді, неперерослі коренеплоди. Перестиглі коренеплоди грубіють, втрачають стійкість до захворювань. Крім цього, строки сівби відіграють важливу роль в підвищенні зберігання коренеплодів в зимовий період.

Вибір відповідного строку сівби моркви столової є одним з основних найважливіших технологічних прийомів, який дає можливість оптимізувати врожайність та якість продукції [2, 3]. Для будь-якої сільськогосподарської культури є свій оптимальний строк сівби. Запізнення з посівами призводить до зниження врожаю [1]. Оптимальний строк висіву насіння дає можливість зменшити вплив низьких та високих температур, шкідників, хвороб і бур'янів [4]. Дослідження проведені на інших овочевих рослинах показують, що оптимальні строки є ті, які створюють найбільш сприятливі умови для їх росту, розвитку та формування врожаю. За даними Бобось І.М., Завадська О.В. для отримання високого товарного врожаю сортів моркви столової краще проводити сівбу насіння у ранні строки (з 10 по 20 квітня), за яких у сортів більш розвинена вегетативна маса та висока стійкість проти хвороб і шкідників [1]. За даними досліджень Попович Г.Б. виявлено, що строки висіву насіння моркви столової істотно впливають на тривалість вегетаційного періоду, величину загального і товарного врожаю [4, 5]. Тому, проведення досліджень по вивченню строків сівби моркви столової є актуальними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бобось І. М., Завадська О. В. Урожайність та якість сортів моркви залежно від строків сівби. *Агробіологія: Збірник наукових праць. Біла церква, 2009. С. 125-128.*
2. Ovcharuk, O. V., & Ovcharuk, V. I. (2019). *Metody analizu v ahronomii ta ahroekolohii: navchalnyi posibnyk.* Kam'ianets-Podilskyi: TNEU, PDATU, TsNTU [In Ukrainian].
3. Паламарчук І.І. Вплив строків сівби на формування врожаю буряку столового в правобережному Лісостепу України. *Вісник уманського національного університету садівництва. 2020. №1. С. 54-58.*
4. Попович Г.Б. Вплив строків сівби на урожайність моркви столової. *Таврійський науковий вісник. №94. С. 53-58.*
5. Niemiec M., Komorowska M., Kubon M., Sikora J., Ovcharuk O., GrodekSzostak Z. (2019) Global Gap and integrated plant production as a part of the international of agricultural farms. *Proceedings of the International Scientific Conference, VI, 430-440.*